

trobar d'allò més bons l'arroc i les mongetes, amb alguna *ensopegada* de greixum que, amanit amb força pebre vermell, era la menja del batalló, Coromines [*Presons Im.*, p. 141 igual en l'autògraf]; per al mall. *sopegada, sepegada*, V. supra. *Ensopegador* [*ensap.*, 1695, Lacav.] + *Ensopegaire* 'el qui ensopega sovint, o es permet «ensopegades» blasmables, la cavalcadura que té tendència a ensopegar'. + *Ensopegall* 'cosa que fa ensopegar, que es presta a error o transgressió'; *ensopegalls* planta (BDC XVII, 19; DFa.); *ensopegueres*.¹⁰ *Ensopegament* [*ensap.*, 1695, Lacav.]. *Ensopegat* 'reeixit'.

¹ *Sermons* II, 145.24; *encepegar* també en la cita, de les Pàg. *escollides* del Sant per Joan Fuster, *La Mort i el Judici*, n. 5. — ² Ho deien parents nostres, molt barcelonins, si bé d'ascendència empordanesa, i el meu pare (c. 1925) comentava que això era «cosa de la Boqueria» i no pas de l'Alt Empordà. — ³ 204.42, 312.19, 20, 21, sempre amb ç. Un estudi comparat amb les formes dels mss. dels *Sermons*, conduït a la demostració que aquests havien estat notats per un escriba del Maestrat o Morella, i que la *Quaresma* presentava característiques d'una altra regió dialectal, probablement de l'Horta, potser per la llengua de l'escriba o del sant o per una altra raó. La divergència *encep-/ençop-* en les dues fonts vicentines pot correspondre, doncs, ja a diferència dialectal més encara que cronològica. — ⁴ D'altres fonts, incloent-hi algun altre passatge de Milà, es dedueix que hi ha al·lusió a gent que mirava formes o usos d'aquestes paraules com a vulgarisme, com es veu pel fet d'haver-hi duplicats en l'ús de totes elles (*cego/cec, dugues/dues, ajenollar-se/ajonollar-se, advocat* al costat de la forma popular *amvocat* i el castellanisme *abogat*). Quant a *preu* potser es refereix a l'ús antic amb el significat de 'premi', ús al qual restaren fidels certs elements populars. — ⁵ Renat, «El Camí», 14-IV-1934. És sabut que en castellà *entropeçar* fou la forma més antiga que *tropeçar*, i que encara hi havia hagut primer *entrepeçar* (DCEC IV, 605b26ss.). I fa l'efecte que una forma com aquesta última ja devia haver trobat admissió en la nostra llengua, almenys en certs cercles valencians, a la fi de l'Edat Mitjana, car la forma *entrepepegar* que llegim en un altre passatge dels *Sermons* de St. Vicent (I, 105.11) es deu haver de comprendre com un compromís entre el nostre *encepegar* i aqueix *entrepeçar*. ¿Hauria tingut, doncs, alguna arrel en el mossàrab valencià, o és només un intrús afortunat? Ni en l'etimologia ni en les dades històriques del mot castellà hi ha res que comprovi l'existència en mossàrab ni res que s'hi oposi tampoc. — ⁶ Em referia al després publicat en *LleuresC*, 195-7, i en el qual en efecte se citen tantes proves occitanes com catalanes d'aquest fenomen (*caucigà, cirieisa, cisampa*, etc., p. 196): com allà observo, el fet no s'ha estès al cat. *encepegar* a causa de *cep*, d'influència més vividora entre nosaltres. — ⁷ El venecià *scarpe a zopelon* alteració del tipus CÍPPELLA, d'on el cat. dial.

cipelles, xipelles 'espècie d'avarques' i els altres mots circum-alpins aplegats per Spitzer (*LexikK*, 50) interessa especialment ací com a derivat de CIPPUS amb aquesta labialització. — ⁸ Traduït «si je me heurte» en *Calendau* (VIII, 25.5), o sigui la idea de l'ensopegada moral. Es troba també una variant *s'aciplà*, amb la mateixa -l- secundària que gens rarament es desenrotlla allà darrere b: *tiblà*=cat. *tibar*. El mateix Mistral devia percebre el seu caràcter alterat, car no l'admet en el *TdF*, però va usar-la en *Moun Espelido*: «per carriero, èro rare que noun vous *aciplessiàs* en de tipe loucau» (p. 92). — ⁹ Blondheim, entre les formes judeo-romàniques que tradueixen aquesta noció, assenyala judeo-it. *enzapare* en un text de 1488, que potser presentaria una variant d'això; tanmateix veg. el conjunt de les formes judaïques que aplega en aquest article (*Rom.* XLIX, 354), entre elles judeo-catalanes, d'on sembla resultar que hi ha encreuaments amb altres sinònims (it. *inciampicare*, etc.). ¹⁰ L'Apèndix d'Eladio Rodríguez assenyala, com a recollides per Aníbal Otero, aquesta forma a Barcia, i *zopelar* a Marín, però com a forma bàsica *encepelar* «tropezar, prender con los pies en algún obstáculo del camino», *Dicc. Enciclopédico Gallego* III, 494. — ¹¹ El significat d'aquest és, doncs, 'enganyar', i podríem al·legar que *fer ensopegar* 'fer caure en alguna culpa' (DFgra., etc.) al capdavant no és pas lluny del sentit d'aquest mot (fr. *pietre d'achoppement*=pedra d'escàndol), però val a dir que ací es deu tractar bàsicament del sentit de 'parany' que ha pres CIPPUS en el cast. *cepo*. De tota manera resta vàlida aquesta analogia en l'aspecte de formació de mots. — ¹² No té gran força alguna reserva que s'hi pot fer. En INCAESPITARE, a diferència d'EXCONSPUERE, el fonema dissimilant no seria estrictament sibilant sinó una africada palatal que acabà per perdre la palatalitat, fet no recent: de tota manera fins la palatal africada ja tenia quelcom de sibilant i no fóra inconcebible que ja llavors pogués dissimular. En tot cas la pèrdua de la -s-hauria de ser posterior al moment (c. al S. VII-VIII) en què deixa d'obrar la sonorització de les intervocàliques. Però ¿no és això també el que passa en *escopir* < EXCONSPUERE? És veritat que, en aquest, les terminacions verbals -uo, -ua (o -io, -ia que les substituï) poden haver intervingut en la no-sonorització de la -p-. En fi, tot això té una força relativa i opinable. — ¹³ «ensopegà» en el glossari d'En Coll, i sense variants textuales (les quals, però, manquen quasi sempre en aquesta part inicial de l'excel·lent edició). — ¹⁴ Cita d'*Alcm* si bé aquest li atribueix a l'endevineta un significat 'llançar', que no resulta gens de la breu porció de context citada. Més aviat potser 'exceptuar, salvar, deslliurar'. També ha de ser 'exceptuà' un perfet *enceplà* que recull el *Torcimany* d'Aversó. — ¹⁵ Se cita en italià antiquat un *incespitare*, però només en Annibal Caro (S. XVI), escriptor ple de llatinismes: doncs, cultisme sense valor per a nosaltres. Per al fr. ant. *cester*